

REMISSVAR

2021-08-24

Miljödepartementet M2021/01183

Betänkandet Utfasningsutredningen (SOU 2021:48)

Småföretagarnas Riksförbund lämnar här sina synpunkter på de förslag som presenteras i betänkandet Utfasningsutredningen. Vi vill i detta sammanhang betona att även vi och våra medlemmar känner både oro och ansvar för att lämna ett bra arv i form av en frisk planet till våra barnbarn och kommande generationer. Med detta sagt måste vi samtidigt framhålla att föreliggande utredning lämnar en del övrigt att önska, vilket beskrivs mera i detalj nedan. Vi vill vidare framhålla att vi saknar ett nyanserat resonemang kring klimat och miljö. Värnande om klimat och miljö kan i vissa fall stå i motsats till varandra i fråga om nytta och påverkan på vår livsmiljö. Utbyggnad av älvar och vindkraften är två exempel där miljö exploateras och utnyttjas till förmån för klimatet.

Då utredningen i avsnitt 3.2.3 valt att enbart söka svar på mål 13 i FN:s SDG riskerar föreslagna åtgärder att hamna i målkonflikt med målen som omfattar både den sociala och ekonomiska hållbarheten. Det är därför anmärkningsvärt att utredningen i sin konsekvensanalys inte presenterar en övergripande diskussion kring de målkonflikter med andra globala mål som uppkommer i de fall föreslagna åtgärder skulle verkställas. Trots ett mycket omfattande material (drygt 700 sidor) framstår en hel del av presenterade förslag i våra ögon som otillräckliga eller icke heltäckande. Grunderna för detta konstaterande är främst:

- Vissa förslag baseras på ej beslutade EU-åtgärder vilket givetvis utgör en osäkerhetsfaktor.
- En allsidig beskrivning av hur genomförandet av föreslagna mycket långtgående förändringar ska ske saknas. Det gäller inte minst de ekonomiska aspekterna, det finns ofinansierade förslag i rapporten och sannolikt tillkommer ytterligare finansieringsbehov för att genomföra utredningens förslag.
- Förslagen utgår vidare från genomförande av en omfattande elektrifiering men i betänkandet finns inga förslag på hur detta ska åstadkommas. Redan idag finns hinder i form av allvarliga obalanser i eldistributionssystemet. Betänkandet behandlar inte heller hur en kraftigt ökad eltillförsel på den svenska marknaden ska åstadkommas, läget idag är t o m att nuvarande långt ifrån tillräckliga nivåer på elproduktion ej är säkrade för framtiden.
- Vårt beroende av EU berörs men under lösa antaganden om vilken politik EU kommer driva. Betänkandet innehåller antydningar om att Sverige kan gå sin egen väg om EU är långsamt: *"Eftersom det inte är givet att regelutvecklingen på EU-nivå utvecklas tillräckligt snabbt, kan någon form av reglering övervägas även nationellt."* Vår bedömning är att utrymmet är synnerligen begränsat för att avskärma den svenska marknaden från EUs transportsystem. Ingen analys görs av hur en eventuellt avvikande politik i Sverige skulle påverka, transporter, ekonomi, rörlighet, turism, beskattning etc.
- Vissa förslag upplever vi som diffusa. Ett exempel på diffusa inslag är utredningens resonemang om drivmedel där en rad olika alternativ förs fram utan att utmytna i konkreta förslag. Efter att utredningen presenterats har EU kommit med en rapport "Fit for 55" som innehåller förslag om införande av utsläppsrätter för bl a transporter, lämpligen borde fokus ligga på detta och hur svensk - och EU-beskattning ska kombineras.

När det gäller bedömning av konsekvenserna av utredningens förslag så är detta minst sagt bristfälligt hanterat. Två sidor av dryga 700 ägnas åt konsekvenser för näringslivet, varav en knapp halvsida åt småföretag. Utredningen begränsar innebörden av "småföretag" till små företag som säljer vissa drivmedel.

Såvitt vi kan bedöma kommer förslagen att slå hårt mot vissa grupper i samhället såsom stora delar av landsbygden, småföretag, småjordbruk samt låg- och medelinkomsttagare. De nackdelar som kan uppkomma är försämrade mobilitet, fördyringar och försämrade förutsättningar för näringsverksamhet utanför mera tätbefolkade delar i landet.

Avslutningsvis vill rikta nedanstående kommentarer inte primärt mot utredningen utan mot utredningens uppdragsgivare:

- Är det rimligt att Sverige ska driva en allt för långtgående och ibland kontraproduktiv politik i det här avseendet med ytterst marginell effekt utifrån ett globalt perspektiv och till ett högt pris för vissa grupper i Sverige?
- Vore det inte bättre att lägga mera energi på att öka påtryckningarna mot länder som exempelvis Kina som i rask takt fortsätter bygga grovt miljöskadliga energianläggningar med påverkan av en helt annan dignitet än vad Sverige förorsakar?
- Mera fokus borde riktas mot att svenskt näringsliv kan spela en viktig roll i omställningen genom att lansera miljövänlig teknik, det finns gott om exempel där svenska företag ligger långt framme.

Med vänlig hälsning

Peter Thörn
Förbundsordförande

Sten Lindgren
Förbundssekreterare